

Отже, за своєю природою принципи, закладені у стандартах є загальними і призначеними для широкого використання, тобто корисними для встановлення мети та напрямку інвестування. З огляду на такий загальний і широкий характер, ці принципи залишають місце для інтерпретації. Стандарти систематизують вимоги до якості або досягнень на основі найкращих практик, тому принципи, якими керуються стандарти будуть прийнятними для соціальних та імпакт-інвесторів будь-якого рівня.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Proposed Impact Standards for Financing Sustainable Development — Part 1: Proposed Standards /OECD DAC Community of Practice on Private Finance for Sustainable Development, DCD/DAC (2021) 6. — JT03470665.
2. 2017 — Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» [Електронний ресурс] / Офіційний Сайт ООН в Україні. URL: <https://ukraine.un.org/uk/49413-2017-nacionalna-dopovid-cili-stalogo-rozvitku-ukraina>

УДК 338:005.2:005.93

Даниленко О.А.

к.е.н., доцент, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ІНДИКАТОРНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Вікіпедія (вільна енциклопедія) визначає «безпеку як захист від потенційної шкоди (або іншої небажаної примусової зміни), спричиненої іншими, або стійкість до неї, через обмеження свободи інших дій. Бенефіціарами (технічними референтами безпеки можуть бути особи та соціальні групи, об'єкти та установи, екосистеми чи будь-які інші об'єкти чи явище, уразливі до небажаних змін» [1].

Більшість сучасних вітчизняних вчених (Лібанова Е.М., Палій О.М., Новікова О.Ф., І.Ф. Гнибіденко, А.М. Колот, В.В. Роговий, Приятельчук А. О., Іщенко О.М., Весельська Л. А., Скуратівський В., Линдюк О., Коленда Н.В., Пастернак-Таранушенко Г.А., Подольська Є.А., Назаркін П.О., Сиченко О.О., Підлипна Р.П., Давидюк О.О., Білик Р.Р. й ін.) розглядають безпеку на мегарівні як стан захищеності від певних загроз та небезпек, що є логічним.

Соціальна безпека — різновид безпеки, де слово «соціальний» походить від латинського слова «socii» («союзники»). У цьому контексті на мікрорівні (рівні суб'єкта господарювання¹) розглядаємо соціальну безпеку як стан суб'єкта господарювання, за якого забезпечується гідна праця і якісний рівень трудового життя працівників незалежно від віку, статі, рівня доходів, відбувається розвиток людського та соціального капіталів.

Одним із поширених методичних підходів до оцінювання рівня соціальної безпеки суб'єкта господарювання є індикаторний. За цим підходом визначити рівень, проаналізувати та оцінити соціальну безпеку суб'єкта господарювання можна через низку індикаторів / показників², які можуть бути як кількісними, так і якісними величинами. При цьому оцінювання соціальної безпеки суб'єктів господарювання полягає у порівнянні фактичних індикаторів діяльності суб'єктів господарювання з їх індикаторами чи встановленими граничними значеннями.

На базі такого підходу необхідно встановити групу індикаторів оцінки соціальної безпеки. У складі соціальних індикаторів на мегарівні найчастіше виділяють рівень та якість життя населення, безробіття, криміногенність. Єдиної думки щодо кількості та складу груп індикаторів, що відображають соціальну безпеку суб'єкта господарювання, серед учених немає.

Наприклад, до індикаторів соціальної безпеки на мікро-рівні суб'єкта господарювання [3, 4, 5] відносять:

- вікова структура персоналу,
- кваліфікаційна структура персоналу,
- професійна структура персоналу,
- коефіцієнт плинності кадрів,
- коефіцієнт заміщення кадрів,
- рівень заборгованості заробітної плати,
- рівень оплати праці,
- втрати робочого часу й т.п.

На нашу думку, до узагальненого переліку таких індикаторів можна віднести:

¹ В господарському кодексі України під «суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством (ст. 55 ГК України) [2].

² Індикатор — доступна спостереженню і вимірюванню характеристика (ознака) об'єкта, що вивчається. Показники — це різні кількісні вимірники, індикатори — стани і процеси функціонування і розвитку об'єкта спостереження.

- рівень оплати праці по відношенню до середнього показника у відповідній сфері економічної діяльності чи в економіці у цілому,
- рівень заборгованості з оплати праці,
- втрати робочого часу,
- рівень плинності персоналу,
- структура трудового потенціалу (вікова, кваліфікаційна, професійна).

Порівняння фактично розрахованих індикаторів соціальної безпеки суб'єкта господарювання з індикаторами чи встановленими граничними значеннями й буде відображати досягнутий рівень соціальної безпеки.

Інструментом індикаторного оцінювання соціальної безпеки може слугувати соціальний аудит, який розглядає соціоекономічні відносини та соціоекономічний стан відповідно до критеріїв, внутрішніх положень, інших правил, прийнятих суб'єктом господарювання самостійно чи визначених аудитором з урахуванням вимог чинного законодавства України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Security. Wikipedia, The Free Encyclopedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Security>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Редакція від 12.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Александро́ва О. Ю. Система індикаторів оцінки економічної безпеки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. Х., 2010. Вип. 30. С. 34–37.
4. Білик Р. Р. Удосконалення методологічних засад оцінки рівня економічної безпеки підприємства. *Вісник*. Чернівці, 2011. Вип. 1 (41): *Економічні науки*. С. 164–169.
5. Венглюк І. В. Аналіз методів визначення та оцінки соціально-економічної безпеки підприємства. *Економічний аналіз* : зб. наук. праць. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. Том 15. № 2. С. 247-256.